

Všesväzová komunistická strana boľševikov popri všetkých ťažkostiach, ktoré mala pri riešení vlastných problémov, nezabúdala ani na bratskú pomoc komunistickým stranám v zahraničí, ako to vidieť z prác J. V. Stalina *O perspektívach komunistickej strany Nemecka a o boľševizácii, K medzinárodnej situácii a úlohám komunistických strán, K národnostnej otázke v Juhoslávii a O komunistickej strane Československa*. Boľševizácia bola potrebná hlavne preto, že v komunistickom hnutí mimo hraníc Sovietskeho sväzu začaly vplyvom dočasnej stabilizácie kapitalizmu vznikáť rôzne oportunistické a revizionistické úchylky. Niektorí komunisti nechápali celkovú situáciu a vysvetľovali si dočasnú stabilizáciu ako trvalú, robiac z toho uzávery, že politiku komunistických strán treba prispôsobiť buržoázii.

Naopak, poučuje súdruh Stalin. Treba ešte viac zaktivizovať prácu medzi masami, aby sa strana ako najvyššia forma triednej organizácie proletariátu stala ozaj vedúcou složkou v robotníckom hnutí. To sa môže dosiahnuť len tým, že jej činitelia budú dokonale ovládať marxizmus-leninizmus, konkrétne ho uplatňovať v každodennej praxi a overovať si tu správnosť svojho postupu. Strana v svojej činnosti musí bezpodmienečne uplatňovať zásadovitosť, revolucionizovať masy a byť s nimi v úzkom kontakte, učiť sa od nich a pružne reagovať na ich potreby. V práci strany sa ďalej musí uplatňovať sebakritika a kritika, aby sa strana učila na svojich vlastných chybách zlepšovať a vychovávať svoje kádre. Do čela strany sa musia dostať „... najlepšie sily popredných bojovníkov, natoľko oddaných, aby mohli byť ozajstnými predstaviteľmi snáh revolučného proletariátu a natoľko skúsených, aby sa mohli stať skutočnými vodcami proletárskej revolúcie, ktorí sú schopní uplatňovať taktiku a stratégiu leninizmu.“ Zo strany treba vylúčiť všetky rozkladné oportunistické živly, a upevniť tak disciplínu, „ktorá vyrastá z ideovej somknutosti“. Nakoniec treba zaistiť kontrolu smerníc a usnesení, aby sa nestaly len prázdnyimi sľubmi.

Jedine taká strana, ktorá je budovaná na týchto leninsko-stalinských základoch, je boľševickou a teda schopnou byť vodkyňou pracujúcich mas, ako to ukázaly aj naše februárové udalosti.

*

Nakoniec zvlášť podčiarkujeme dôležitosť a aktuálnosť niektorých prác súdruha Stalina, tých, ktoré úzko súvisia s budovaním socializmu v našej vlasti. Ide hlavne o tie, v ktorých rozoberá roľnícku politiku a činnosť strany na dedine. Môžeme povedať, že u nás je analogická situácia a približne tie isté ťažkosti pri budovaní socialistických foriem poľnohospodárskej výroby, aké holi v Sovietskom sväze. Jeho tézy bude treba len konkretizovať a tvorivým spôsobom uplatňovať v našich pomeroch.

J. Martinka

KLEMENT GOTTWALD, SPISY IV. Vydalo nakladateľstvo Pravda v Bratislave 1952.
Strán 368. Cena viac. 55 Kčs.

IV. sväzok *Spisov* s. Klementa Gottwalda obsahuje práce z obdobia od júla 1923 do septembra 1953.

Je to obdobie, v ktorom vrcholila kríza kapitalistického sveta. Buržoázia v celom svete prechádzala k fašistickým metódam — niekde rýchlejšie, niekde pomalšie, podľa

zákona o nerovnomernom vývine kapitalizmu. Výsledkom bol vždy väčší útlak proletariátu a všetkých pracujúcich a buržoázia sa chystala na vždy ďalšie a prenikavejšie útoky na životnú úroveň vykorisťovanej triedy, aby si aj v kríze nielen zachovala, no ešte aj zvyšovala svoje zisky. Najúčinnjším východiskom z krízy sa však videl vládcom kapitalistických krajín útok na predbojovníka za práva proletariátu, na Sovietsky sväz.

Celý tento proces prebiehal, prirodzene, aj u nás. Počet nezamestnaných neprestajne vzrastal a buržoázia sa usilovala snižovať podpory nezamestnaným najrozličnejšími úskokmi. Vyrastala bieda aj na dedine, kde exekútori dovršovali záhubu malých roľníkov, zatiaľ čo buržoázna vláda odpisovala dane fabrikantom a veľkostakárom.

Pri všetkých týchto nehanobných machináciách vlády ochotne pomáhali pravicoví socialisti, ktorí sa spájali s buržoáziou a pokúšali sa rozbiť jednotu proletariátu, znemožniť jeho jednotný front falošnými heslami, sľubmi a predovšetkým ohováraním komunistickej strany a Sovietskeho sväzu.

*

Komunistická strana Československa vedená s. Gottwaldom stála pred ťažkou a zodpovednou úlohou — bolo treba viesť proletariát a všetkých pracujúcich do boja proti útokom buržoázie, proti hladu a biede, proti postupnej fašizácii, proti prípravám na vojnu. Bolo treba neprestajne odhaľovať zradu pravicových socialistov a vytvárať jednotný front robotníkov, roľníkov a všetkých pracujúcich.

S. Gottwald vydáva heslo: Sjednotiť sa — bojovať — zvíťaziť. V článku v Rudom práve 24. júla 1932 nadpísanom práve týmto heslom (*Spisy IV*, 28—38) rozoberá s. Gottwald situáciu v Nemecku, jasne a presvedčivo dokazuje, ako by jednotný front robotníctva a roľníctva mohol zastaviť fašizáciu Nemecka a súčasne ukazuje, ako naša buržoázia chystá podobný zvrät u nás. Odhaľuje všetky falošné zámienky, ktorými sa naši sociálni demokrati a národní socialisti pokúšajú dokázať, že takýto jednotný boj robotníckej triedy nie je možný a v danej situácii nevhodný.

Je zaujímavé porovnať, ako tento plamenný, na poplach bijúci článok kontrastuje s referátom s. Gottwalda na 7. schôdzke XII. pléna Výkonného výboru Komunistickej internacionály 30. augusta 1932 v Moskve (O štrajkovom hnutí a o boji nezamestnaných v Československu 39—82). Je to presný, priamo vedecký rozbor tých istých problémov, vychádzajúci z dokonalej znalosti historického materializmu a dialektickej metódy. V rozbere metód boja ukazuje s. Gottwald, ako možno dialekticky spájať boj za drobné, dielové požiadavky robotníckej triedy s bojom za konečný cieľ, za socialistickú revolúciu. Niektoré otázky taktiky, ktoré s. Gottwald rozoberá, majú svoju aktuálnosť aj dnes, napr. úvahy o proletárskej demokracii alebo o vedení strany v masách. Všetko to ukazuje s. Gottwald na konkrétnych príkladoch, uvádza úspechy strany, no aj sebakriticky priznáva, aké chyby sa porobily. Tým istým problémom je venované záverečné slovo na 28. schôdzke toho istého pléna Komunistickej internacionály (*Spisy IV*, 83—99). S. Gottwald tu shrnuje svoje vývody do šiestich otázok; prvá otázka sa týka vzájomných vzťahov strany a mäs, druhá vedenia strany v jednotnom fronte, v tretej ide o boj proti pravicovým socialistom, vo štvrtej o spájanie hospodárskeho boja s politickým, v piatej sa hovorí o obsahu práce strany v odboroch

a v šiestej sa rieši pomer strany k udalostiam v Nemecku a ku Komunistickej strane Nemecka. S. Gottwald zasa presne a kriticky rozoberá každú túto otázku a vždy hneď aj ukazuje, čo z toho vyplýva pre metódy práce a taktiku strany. Celý prejav končí vyhlásením: „Naša strana povedie proletariát Československa k víťazstvu.“ A strana vedená s. Gottwaldom ozaj dovidla náš proletariát k víťazstvu.

Rezolúcia VI. pléna ÚV KSČ z 15. a 16. októbra 1932 prijatá na referát s. Gottwalda (Koniec kapitalistickej stabilizácie a príprava nás na rozhodujúce boje o moc, 104—120) uvažuje o zahraničnej situácii a poukazuje na vývin u nás. S. Gottwald tu správne rozoznal, ako sa naša buržoázia pokúša pripraviť situáciu na udalosti, analogické udalostiam v Nemecku. A hneď z toho vyvodzuje aj taktiku strany — aktivizáciu organizácií, dokonalé spojenie s masami, získavanie členov, spájanie hospodárskeho boja s politickým.

Ukážkou, ako možno v takomto boji využiť aj parlamentnú tribúnu, je reč s. Gottwalda v parlamente zo dňa 4. novembra 1932 (Nová vláda ženie ľud do záhuby, 121—138). S. Gottwald tu vrhá buržoáznej vláde do tváří obvinenia, podložené presnými číslami a faktami. Ukazuje, ako pravicoví socialisti v spojení s buržoáziou odhlasovávajú zákony, ktoré ožobračujú pracujúcich a ako sa kryjú falošnými heslami pred hnevom ľudu.

Aj ďalšia reč v parlamente (25. novembra 1932, Ľud pozná vinníkov z Polomky, 143—156) je plamenným, útočným, no pritom vecným a presným obvinením buržoáznej vlády, ktorá dala strieľať do dedičanov v Polomke na Slovensku, keď sa bránili proti exekúcii. S. Gottwald bráni v tejto reči energicky slovenský národ proti českej buržoázii — ktorej pritom svorne pomáhali aj zástupcovia slovenskej buržoázie, Dérer a Hodža. S. Gottwald tiež ukazuje, čo zamýšľala v skutočnosti česká buržoázia ohováračkami Slovákov. „Že Slovensko je českým finančným kapitálom a s pomocou slovenskej buržoázie kolonizované a ubíjané — to nezastrie nijaké hrubé špinenie slovenského ľudu so strany kolonizátorov a otrokárov“ (149).

A zasa znova sa vracia s. Gottwald k potrebe jednotného frontu, k heslu „Sjednotiť sa — bojovať — zvíťaziť“. (V článku v Rudom práve z 8. januára 1932 Dnes viac ako kedykoľvek predtým potrebujú robotníci: sjednotiť sa — bojovať — zvíťaziť“, 167—193.) Tu ukazuje, ako vláda hospodári podľa hesla „chudobným sa berie, bohatým sa dáva“, ako chystá nové a nové útoky na životnú úroveň pracujúcich, ako sa pravicoví socialisti pokúšajú zmiast proletariát predstieraným „bojom“. A s. Gottwald dáva všetkým pracujúcim návrhy, za ktorými bude strana vždy stáť, za ktoré bude vždy bojovať — robotníkom, nezamestnaným, drobným nájomníkom, živnostníkom, roľníkom, malým spotrebiteľom — všetkým ponúka jednotný front, spoločný boj proti vykorisťovateľom.

Celá seria ďalších článkov a prejavov sa zaoberá udalosťami v Nemecku, kde Hitler nastolil svoj krvavý režim a reakciou našej buržoázie na fašistické výčiny. (Nový ohlas II. internacionály — a čo ďalej?, 196—199; Nemecké udalosti a naše úlohy, 200—202; Sjednotené a bojujúce robotníctvo svrhne všetkých Hitlerov sveta, 203—207; Pred tvárou a pod kontrolou robotníctva, 208—211.) Tu sa odhaľuje vždy jasnejšie a jasnejšie zradná úloha pravicových socialistov, ktorí sa usmievajú s Hitlerom, ba ktorí sa priam radujú z nemeckého fašizmu. Taký Stivín sa cynicky vysmieva nemeckým komunistom, že „nemajú kde utekať“ (209).

S. Gottwald si jasne uvedomoval, aké nebezpečenstvo značí nemecký fašizmus nie-

len pre nemecký proletariát, no aj pre našich pracujúcich a pre svetový mier. Preto Komunistická strana Československa zasa znova a úprimne ponúkla jednotný front pravícovým socialistom (Ponúkame socialistickým stranám spoločný boj proti hladu, fašizmu a vojne, 212—220). No aj sociálni demokrati aj národní socialisti aj nemeckí sociálni demokrati tento návrh odmietli — totiž presne povedané odmietli ho vedcovia týchto strán. ÚV KSČ odpovedal na toto odmietnutie listom, podpísaným s. Gottwaldom a s. Zápotockým. (Odpovedáme socialistickým stranám na ich odmietnutie spoločného boja proti hladu, fašizmu a vojne, Rudé právo, 2. IV. 1933, 226—251.) S. Gottwald podrobne rozoberá námietky vedcov pravícových strán a s úžasnou logikou a na základe konkrétnych faktov dokazuje ich falošnosť.

Nemeckým fašizmom sa zaoberá s. Gottwald aj v svojej parlamentnej reči z 27. apríla 1933 (Nie fašizmus, ani demokracia boháčov, ale vláda robotníkov, demokracia sovietska, 258—283). S. Gottwald najprv ukazuje, ako zrada nemeckých sociálnych demokratov umožnila nemeckej buržoázii, aby sa vzbopila a zabránila socialistickej revolúcii, ktorá bola možná v Nemecku po vojne a ktorá by sa bola musela podariť. A práve tak zradila aj v boji proti Hitlerovi, keď znemožnila jednotný front robotníkov. Naša buržoázia víta nemecký fašizmus a raduje sa z potlačania Komunistickej strany v Nemecku. A naši pravícoví socialisti zrádzajú záujmy robotníckej triedy práve tak, ako zradili pravícoví socialisti nemeckí. S. Gottwald ukazuje, ako je fašizmus „dieťa buržoázie“ (269) a vykladá vznik fašizmu dialektickým skokom. Vyvodzuje z toho vedecky nemožnosť bojovať proti fašizmu v jednom tábore s buržoáziou. Budúcnosť tu dala plne za pravdu s. Gottwaldovi — po Mníchove sa naša buržoázia ochotne spojila s nemeckým fašizmom a verne mu prisluhovala. S. Gottwald odhaľuje pravé príčiny pokroku buržoáznych strán proti komunistickej strane — „nás komunistov“, hovorí, „sa chcú zbaviť preto, aby sme im v ich špinavom remese neprekážali, chcú sa nás zbaviť preto, aby vám, nezamestnaní robotníci, mohli získať podporu a vohnať vás na nútenú prácu, aby vám, robotníci v závodoch, mohli ešte viac znížiť mzdy, aby vám, robotníckym poistencom, mohli znížiť nemocenskú podporu a vám, baníci, aby mohli získať banícke poistenie. Aby vám, proletárski nájomníci, mohli zrušiť ochranu nájomníkov a zvýšiť nájomné, aby vám, proletárske gazdinky, mohli vysokými daňami, clami a kartelmi zdražovať všetko, čo na živobytie potrebujete. Aby vám, malí roľníci, mohli nerušiť napařovať obrovské dane a naháňať na vás exekútorov, aby kapitalisti mohli shrabovať zvýšené profity, aby si mohli medzi sebou rozdeľovať z ľudu vyžmýkané miliardy. Proti tomu všetkému sú komunisti, proti tomu všetkému bojujú a preto sa nás páni chcú zbaviť.“ (274—275). S. Gottwald znova a znova odhaľuje pravé ciele buržoázie a ich pomáhačov, odhaľuje pravé ciele buržoázneho nacionalizmu aj kozmopolitizmu, odhaľuje pravú tvár buržoáznej „demokracie“.

24. mája 1933 prijala poslanecká snemovňa nový parlamentný poriadok, ktorý umožňoval vláde umlčovať komunistických poslancov. A ďalej chystala vláda prijať zákon o mimoriadnej nariaďovacej moci, ktorý potom 9. júna snemovňa odhlasovala.

Týmto udalostiam venuje s. Gottwald článok v Rudom práve zo dňa 28. mája 1933 (Koaličné strany, v to počítajúc vládnych socialistov, pleťu na ľud fašistický bič, 286—295). S. Gottwald tu historicky rozoberá vývin buržoáznej demokracie a usvedčuje zo lži buržoázne strany a ich prisluhovačov — pravícových socialistov, keď hovoria o obrane demokracie a pritom súčasne potláčajú všetky práva proletariátu, ktoré si až doteraz bol na buržoázii vynútil.

O tých istých problémoch hovorí s. Gottwald vo svojej parlamentnej reči zo dňa 8. júna 1933 (Preč s diktatúrou notverordnungen, nech žije boj za vládu robotníkov a roľníkov, 296—310). Rozoberá celý zákon o mimoriadnej nariadení moci a ukazuje jeho pravé ciele — väčší útlak proletariátu a všetkých pracujúcich. Kritizuje pritom pravicových socialistov, ktorí na základe falošnej „teórie menšieho zla“ dobrovoľne dávajú buržoázii, čo sa jej len zachce. S. Gottwald prekladá túto „teóriu“ do jasnej reči takto: „Na svete už je to tak, že sa kradne, kradnúť sa proste musí. Ak nebudem kradnúť ja, bude kradnúť iný a pritom mňa samého okradnú. Preto budem radšej kradnúť sám.“ (306).

Rozborom vzniklej situácie sa zaoberá aj rezolúcia Polithyru ÚV KSČ zo 16. júna 1933 (Proti režimu núdzových diktátov, 311—320). Celá vec sa v nej znova preberá a vyvodzujú sa dôsledky pre činnosť strany. Zasa sa zdôrazňuje potreba jednoty proletariátu, vedúca úloha strany v tomto boji, spájanie hospodárskych a politických požiadaviek.

Ako posledný článok je do IV. sväzku *Spisov* Klementa Gottwalda zaradený článok z Rudého práva zo dňa 30. septembra 1933 (Nás neumlčíte — účtovaniu neujdete, 329—336). Vtedy totiž išlo o zastavenie Rudého práva; vláda už bola predtým zastavila šesť komunistických časopisov. S. Gottwald upozorňuje, ako sa vláda republiky dostáva do slepej uličky a nevidí iné východisko — nechce ani iné vidieť — než vyvolávanie vojnovnej psychózy, nacionalistické huckanie a prirodzene a pochopiteľne boj proti Komunistickej strane, ktorá jediná vie ohroziť jej šarapatenie. S. Gottwald porovnáva metódy našej buržoáznej vlády s Hitlerovými metódami a ukazuje, aký malý je medzi nimi rozdiel. No s. Gottwald sa nebojí chystaného útlaku a teroru; Stalinov žiak pozná zákonitosti vývinu ľudskej spoločnosti a vie, že tento vývin nemôže zastaviť nijaký teror. Hovorí: „Umlčať a vykynožiť komunistickú stranu! Aká to pochabá nádej! Policajnými dekrétmi, pendrekami a četníkymi bodákmi zastaví koleso dejín!“ (335).

*

IV. sväzok *Spisov* Klementa Gottwalda ukazuje s. Gottwalda ako bojovného, revolučného, oduševneného politika, ktorý sa neľaká teroru, ktorý vie buržoázii vrhnúť do tváre najťažšieho obvinenia a ktorý vie strhnúť poslucháčov oduševneným prejavom. No na druhej strane ho ukazuje ako dokonalého znalca marxizmu, ktorý vie s vedecovou presnosťou rozobrať situáciu a logicky z nej vyvodí dôsledky, ktorý sa nikdy nesníži k nadšeným, ale prázdnyh heslám, ktorý vie každé svoje tvrdenie doložiť konkrétnymi faktami a číslami. Je jasné, že strana vedená s. Gottwaldom nemusela sa báť teroru a policajných zákazov, že si bola istá konečným víťazstvom. A história dala s. Gottwaldovi za pravdu do poslednej písmeny. Splnily sa jeho slová: „No až sa znova naplní čas, potom nebude na tomto svete sily, ktorá by zadržala ruku teraz mučeného a vraždeného ľudu. Potom pôjdu aj generáli, aj páni. Pôjde to, súdruhovia. Potom bude aj na našej ulici sviatok!“ (Májový list KSČ, 285).

St. Felber